శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ఏకాదశస్కంధే చతుర్దశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ఏకాదశస్కంధే చతుర్దశోఽధ్యాయః ॥

ఉద్ధవ ఉవాచ
వదంతి కృష్ణ శ్రేయాంసి బహూని బ్రహ్మవాదినః।
తేషాం వికల్పప్రాధాన్యముతాహో ఏకముఖ్యతా ॥ **1** ॥

భవతోదాహృతః స్వామిన్ భక్తియోగోఽనపేక్షితః।
నిరస్య సర్వతః సంగం యేన త్వయ్యావిశేన్మనః ॥ **2** ॥

శ్రీభగవానువాచ
కాలేన నష్టా ప్రలయే వాణీయం వేదసంజ్ఞితా।
మయాఽఽదౌ బ్రహ్మణే ప్రోక్తా ధర్మో యస్యాం మదాత్మకః ॥ **3** ॥

తేన ప్రోక్తా చ పుత్రాయ మనవే పూర్వజాయ సా।
తతో భృగ్వాదయోఽగృహ్ణన్ సప్త బ్రహ్మమహర్షయః ॥ **4** ॥

తేభ్యః పితృభ్యస్తత్పుత్రా దేవదానవగుహ్యకాః।
మనుష్యాః సిద్ధగంధర్వాః సవిద్యాధరచారణాః ॥ **5** ॥

కిందేవాః కిన్నరా నాగా రక్షః కింపురుషాదయః।
బహ్వ్యస్తేషాం ప్రకృతయో రజఃసత్త్వతమోభువః ॥ **6** ॥

యాభిర్భూతాని భిద్యంతే భూతానాం మతయస్తథా।
యథాప్రకృతి సర్వేషాం చిత్రా వాచః స్రవంతి హి ॥ **7** ॥

ఏవం ప్రకృతివైచిత్ర్యాద్ భిద్యంతే మతయో నృణాం।
పారంపర్యేణ కేషాంచిత్ పాఖండమతయోఽపరే ॥ **8** ॥

మన్మాయామోహితధియః పురుషాః పురుషర్షభ।
శ్రేయో వదంత్యనేకాంతం యథాకర్మ యథారుచి ॥ **9** ॥

ధర్మమేకే యశశ్చాన్యే కామం సత్యం దమం శమం।
అన్యే వదంతి స్వార్థం వా ఐశ్వర్యం త్యాగభోజనం।
కేచిద్ యజ్ఞతపోదానం వ్రతాని నియమాన్ యమాన్ ॥ **10** ॥

ఆద్యంతవంత ఏవైషాం లోకాః కర్మవినిర్మితాః।
దుఃఖోదర్కాస్తమోనిష్ఠాః క్షుద్రానందాః శుచార్పితాః ॥ **11** ॥

మయ్యర్పితాత్మనః సభ్య నిరపేక్షస్య సర్వతః।
మయాఽఽత్మనా సుఖం యత్తత్ కుతః స్యాద్ విషయాత్మనాం ॥ **12** ॥

అకించనస్య దాంతస్య శాంతస్య సమచేతసః।
మయా సంతుష్టమనసః సర్వాః సుఖమయా దిశః ॥ **13** ॥

న పారమేష్ఠ్యం న మహేంద్రధిష్ణ్యం
న సార్వభౌమం న రసాధిపత్యం।
న యోగసిద్ధీరపునర్భవం వా
మయ్యర్పితాత్మేచ్ఛతి మద్వినాన్యత్ ॥ **14** ॥

న తథా మే ప్రియతమ ఆత్మయోనిర్న శంకరః।
న చ సంకర్షణో న శ్రీర్నైవాత్మా చ యథా భవాన్ ॥ **15** ॥

నిరపేక్షం మునిం శాంతం నిర్వైరం సమదర్శనం।
అనువ్రజామ్యహం నిత్యం పూయేయేత్యంఘ్రిరేణుభిః ॥ **16** ॥

నిష్కించనా మయ్యనురక్తచేతసః
శాంతా మహాంతోఽఖిలజీవవత్సలాః।
కామైరనాలబ్ధధియో జుషంతి యత్
తన్నైరపేక్ష్యం న విదుః సుఖం మమ ॥ **17** ॥

బాధ్యమానోఽపి మద్భక్తో విషయైరజితేంద్రియః।
ప్రాయః ప్రగల్భయా భక్త్యా విషయైర్నాభిభూయతే ॥ **18** ॥

యథాగ్నిః సుసమృద్ధార్చిః కరోత్యేధాంసి భస్మసాత్।
తథా మద్విషయా భక్తిరుద్ధవైనాంసి కృత్స్నశః ॥ **19** ॥

న సాధయతి మాం యోగో న సాంఖ్యం ధర్మ ఉద్ధవ।
న స్వాధ్యాయస్తపస్త్యాగో యథా భక్తిర్మమోర్జితా ॥ **20** ॥

భక్త్యాహమేకయా గ్రాహ్యః శ్రద్ధయాఽఽత్మా ప్రియః సతాం।
భక్తిః పునాతి మన్నిష్ఠా శ్వపాకానపి సంభవాత్ ॥ **21** ॥

ధర్మః సత్యదయోపేతో విద్యా వా తపసాన్వితా।
మద్భక్త్యాపేతమాత్మానం న సమ్యక్ ప్రపునాతి హి ॥ **22** ॥

కథం వినా రోమహర్షం ద్రవతా చేతసా వినా।
వినాఽఽనందాశ్రుకలయా శుద్ధ్యేద్ భక్త్యా వినాఽఽశయః ॥ **23** ॥

వాగ్ గద్గదా ద్రవతే యస్య చిత్తం
రుదత్యభీక్ష్ణం హసతి క్వచిచ్చ।
విలజ్జ ఉద్గాయతి నృత్యతే చ
మద్భక్తియుక్తో భువనం పునాతి ॥ **24** ॥

యథాగ్నినా హేమ మలం జహాతి
ధ్మాతం పునః స్వం భజతే చ రూపం।

ఆత్మా చ కర్మానుశయం విధూయ
మద్భక్తియోగేన భజత్యథో మాం ॥ **25** ॥

యథా యథాఽఽత్మా పరిమృజ్యతేఽసౌ
మత్పుణ్యగాథాశ్రవణాభిధానైః ।
తథా తథా పశ్యతి వస్తు సూక్ష్మం
చక్షుర్యథైవాంజనసంప్రయుక్తం ॥ **26** ॥

విషయాన్ ధ్యాయతశ్చిత్తం విషయేషు విషజ్జతే ।
మామనుస్మరతశ్చిత్తం మయ్యేవ ప్రవిలీయతే ॥ **27** ॥

తస్మాదసదభిధ్యానం యథా స్వప్నమనోరథం ।
హిత్వా మయి సమాధత్స్వ మనో మద్భావభావితం ॥ **28** ॥

స్త్రీణాం స్త్రీసంగినాం సంగం త్యక్త్వా దూరత ఆత్మవాన్ ।
క్షేమే వివిక్త ఆసీనశ్చింతయేన్మామతంద్రితః ॥ **29** ॥

న తథాస్య భవేత్ క్లేశో బంధశ్చాన్యప్రసంగతః ।
యోషిత్సంగాద్ యథా పుంసో యథా తత్సంగిసంగతః ॥ **30** ॥

ఉద్ధవ ఉవాచ
యథా త్వామరవిందాక్ష యాదృశం వా యదాత్మకం ।
ధ్యాయేన్ముముక్షురేతన్మే ధ్యానం త్వం వక్తుమర్హసి ॥ **31** ॥

శ్రీభగవానువాచ
సమ ఆసన ఆసీనః సమకాయో యథాసుఖం ।
హస్తావుత్సంగ ఆధాయ స్వనాసాగ్రకృతేక్షణః ॥ **32** ॥

ప్రాణస్య శోధయేన్మార్గం పూరకుంభకరేచకైః ।
విపర్యయేణాపి శనైరభ్యసేన్నిర్జితేంద్రియః ॥ **33** ॥

హృద్యవిచ్ఛిన్నమోంకారం ఘంటానాదం బిసోర్ణవత్ ।
ప్రాణేనోదీర్య తత్రాథ పునః సంవేశయేత్ స్వరం ॥ **34** ॥

ఏవం ప్రణవసంయుక్తం ప్రాణమేవ సమభ్యసేత్ ।
దశకృత్వస్త్రిషవణం మాసాదర్వాగ్ జితానిలః ॥ **35** ॥

హృత్పుండరీకమంతఃస్థమూర్ధ్వనాలమధోముఖం ।
ధ్యాత్వోర్ధ్వముఖమున్నిద్రమష్టపత్రం సకర్ణికం ॥ **36** ॥

కర్ణికాయాం న్యసేత్ సూర్యసోమాగ్నీనుత్తరోత్తరం ।
వహ్నిమధ్యే స్మరేద్ రూపం మమైతద్ ధ్యానమంగలం ॥ **37** ॥

సమం ప్రశాంతం సుముఖం దీర్ఘచారుచతుర్భుజం ।
సుచారుసుందరగ్రీవం సుకపోలం శుచిస్మితం ॥ **38** ॥

సమానకర్ణవిన్యస్తస్ఫురన్మకరకుండలం ।
హేమాంబరం ఘనశ్యామం శ్రీవత్సశ్రీనికేతనం ॥ **39** ॥

శంఖచక్రగదాపద్మవనమాలావిభూషితం ।
నూపురైర్విలసత్పాదం కౌస్తుభప్రభయా యుతం ॥ **40** ॥

ద్యుమత్కిరీటకటకకటిసూత్రాంగదాయుతం ।
సర్వాంగసుందరం హృద్యం ప్రసాదసుముఖేక్షణం ।
సుకుమారమభిధ్యాయేత్ సర్వాంగేషు మనో దధత్ ॥ **41** ॥

ఇంద్రియాణీంద్రియార్థేభ్యో మనసాఽఽకృష్య తన్మనః ।
బుద్ధ్యా సారథినా ధీరః ప్రణయేన్మయి సర్వతః ॥ **42** ॥

తత్ సర్వవ్యాపకం చిత్తమాకృష్యైకత్ర ధారయేత్ ।
నాన్యాని చింతయేద్ భూయః సుస్మితం భావయేన్ముఖం ॥ **43** ॥

తత్ర లబ్ధపదం చిత్తమాకృష్య వ్యోమ్ని ధారయేత్ ।
తచ్చ త్యక్త్వా మదారోహో న కించిదపి చింతయేత్ ॥ **44** ॥

ఏవం సమాహితమతిర్మామేవాత్మానమాత్మని ।
విచష్టే మయి సర్వాత్మన్ జ్యోతిర్జ్యోతిషి సంయుతం ॥ **45** ॥

ధ్యానేనేత్థం సుతీవ్రేణ యుంజతో యోగినో మనః ।
సంయాస్యత్యాశు నిర్వాణం ద్రవ్యజ్ఞానక్రియాభ్రమః ॥ **46** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం
సంహితాయాం ఏకాదశస్కంధే చతుర్దశోఽధ్యాయః ॥